

En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder

Sammanfattning

I skrivelse 2008/09:167 redovisar regeringen sin strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder. Åtgärderna i strategin är främst inriktade på att öka förutsättningarna för kvinnor och män, unga såväl som äldre, att driva företag, arbeta och bo i olika landsbygder genom att stödja skapandet av attraktiva företags- och livsmiljöer.

Utskottet anser att den i skrivelsen presenterade strategin utgör en god grund för att landsbygdens utvecklingskraft ska kunna tas till vara. Utskottet kommenterar dock inte skrivelsen i detalj bl.a. av det skälet att den till övervägande del innehåller förslag och åtgärder som faller inom andra utskotts beredningsområden. Av samma skäl har utskottet valt att endast kommentera de motionsyrkanden som helt eller delvis ligger inom det egna beredningsområdet. Det gäller exempelvis yrkanden om lokalisering av statliga myndigheter samt om konsekvenserna för servicen på landsbygden av apoteksmarknadens omreglering.

Samtliga motioner som har väckts med anledning av skrivelsen avstyrks av utskottet bl.a. med hänvisning till genomförd, pågående eller eventuellt kommande behandling av motsvarande motionsyrkanden i berört annat utskott. Vidare föreslår utskottet att riksdagen ska lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

I två reservationer (s, v respektive mp) redovisas andra uppfattningar än de som utskottets majoritet står bakom.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Skrivelsen	5
Motionerna	9
Vissa kompletterande uppgifter	11
Utskottets ställningstagande	17
Reservationer	20
1. En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder (s, v)	20
2. En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder (mp)	21
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	23
Skrivelsen	23
Följdmotionerna	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:N12 yrkandena 1–14, 2008/09:N13 och 2008/09:N14 samt lägger skrivelse 2008/09:167 till handlingarna.

Reservation 1 (s, v)

Reservation 2 (mp)

Stockholm den 28 april 2009

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Liselott Hagberg (fp), Per Bolund (mp), Cecilie Tenfjord-Toftby (m), Åke Sandström (c) och Eva Johnsson (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels regeringens skrivelse 2008/09:167 om en strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder,

dels tre motioner som har väckts med anledning av skrivelsen.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Regeringen deklarerade vid sitt tillträde 2006 att den avsåg att utarbeta en nationell strategi för att stärka utvecklingskraften på landsbygden. I här aktuell skrivelse redogör regeringen på ett samlat sätt för de viktigaste strategiska åtgärder som hittills har genomförts eller håller på att genomföras, åtgärder som förbereds, frågor som är viktiga att analysera vidare samt regeringens bedömning i vissa frågor. Åtgärderna är främst inriktade på att öka förutsättningarna för kvinnor och män, unga såväl som äldre, att driva företag, arbeta och bo i olika landsbygder genom att stödja skapandet av attraktiva företags- och livsmiljöer. Ett enkelt, självklart och lönsamt företagande, en väl utvecklad infrastruktur, en god servicenivå, ett betydande lokalt inflytande och goda utbildningsmöjligheter är exempel på viktiga områden som de strategiska insatserna ska bidra till att utveckla.

Förutom generella åtgärder för alla landsbygder beskrivs även insatser särskilt riktade till vissa geografiska områden eller vissa näringar. Landsbygderna drar dock också stor nytta av de generella förbättringar som görs för näringslivet i hela landet. Delar av detta arbete beskrivs därför. Vidare presenteras organisatoriska åtgärder och andra aktiviteter som har vidtagits eller planeras för att säkerställa ett fortsatt starkt engagemang för landsbygdsfrågorna.

Regeringen avser att fortsätta det metodiska arbete som lett fram till denna strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder. Regeringen kommer också att fortsatt arbeta för att landsbygdsperspektiven ska uppmärksammas bättre på olika beslutsnivåer i samhället.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som innebär en annan inriktning än den som regeringen presenterar i sin strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder. Utskottet hänvisar bl.a. till genomförd, pågående eller eventuellt kommande behandling av motsvarande yrkanden i berört annat utskott. Avslutningsvis lägger riksdagen regeringens skrivelse till handlingarna.

Jämför reservationerna 1 (s, v) och 2 (mp).

Skrivelsen

Inledning

Regeringens arbete för att stärka landsbygderna bedrivs inom en rad olika sakområden och i skrivelsen presenteras en mängd åtgärder som regeringen har vidtagit, och som planeras, för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder. Åtgärderna faller inom flera riksdagsutskotts beredningsområden och redovisas i skrivelsen under följande rubriker:

- Enkelt, självklart och lönsamt att vara företagare
- Utbildning, forskning och innovationer
- En god service och förnyad välfärd
- Förbättrade kommunikationer och infrastruktur
- Attraktiva landsbygder med stora naturresurser och ökat lokalt inflytande
- En ”landsbygdssäkrad” organisation

För en närmare beskrivning av de olika åtgärderna hänvisas till skrivelsen. I de närmast följande avsnitten ges endast kortfattade refererat av de delar av skrivelsen som har koppling till de följdmotioner som har väckts med anledning av skrivelsen och som refereras längre fram i detta betänkande.

Arbetsgivaravgifter

I stödområde A (Norrlands inland samt delar av inre Svealand) lämnas ett regionalt företagsstöd i form av nedsatta socialavgifter. Arbetsgivare får en nedsättning av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften med 10 procentenheter, dock högst 7 100 kr per månad (85 200 kr per år). Enskilda näringsidkare får en nedsättning med 10 % av avgiftsunderlaget,

dock högst 18 000 kr per år. Den offentliga sektorn omfattas inte av den regionala nedsättningen. Företag inom sektorerna jordbruk, fiskeri, vattenbruk och transport omfattas inte heller till följd av EG:s statsstödsregler.

För företag med högst fyra anställda sänker den regionala nedsättningen marginalkostnaden för att anställa och har bl.a. därför störst betydelse för små tjänsteföretag och för företag med en lokal marknad.

Den regionalekonomiska betydelsen av forsknings- och utbildningsresurser

Riksdagen har på förslag av regeringen beslutat om propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4). I propositionen lanserade regeringen ett nytt inslag i systemet för forskningsfinansiering i form av strategiska satsningar, bl.a. inom områden som energi och hållbart nyttjande av naturresurser. Satsningarna bedöms kunna få stor direkt och indirekt betydelse för den framtida utvecklingen i vissa landsbygdsområden. Regeringen anser också att landsbygdernas särskilda behov av flexibla utbildningar och distansutbildningar kan beaktas inom ramen för resurstilldelningssystemet för den grundläggande högskoleutbildningen. I dag har exempelvis ett antal högskolor och universitet i uppdrag att anordna decentraliserad utbildning samt särskilda medel för detta ändamål.

En annan satsning, som omfattar 10 miljoner kronor, rör forskning om förutsättningar för tillväxt. Den omfattar bl.a. regional tillväxt och landsbygdsutveckling. Av stort intresse för landsbygdernas utveckling är också forskning om entreprenörskap och nyföretagande. Universitet och högskolor får även ökade anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. Det gäller samtliga lärosäten.

Vidare har kommuner och landsting fått möjligheter att lämna bidrag till utbildning och forskning vid universitet och högskolor samt utökade möjligheter att medfinansiera projekt bl.a. inom EU:s olika program. Det finns även möjligheter att stödja lärcentrum och andra former av decentraliserad utbildning genom statliga insatser. Regeringen konstaterar att utbildning på gymnasial nivå, decentraliserade högskoleutbildningar, distansutbildningar på olika nivåer samt andra flexibla utbildningar, t.ex. över Internet, är viktiga delar i utbildningsmöjligheterna för landsbygdernas befolkning.

Vägar, järnvägar och flygplatser

I skrivelsen redovisar regeringen att den långsiktiga statliga planeringsramen för åtgärder i transportinfrastrukturen ökas kraftigt och ska uppgå till 417 miljarder kronor för perioden 2010–2021. Livskraftiga landsbygder är en av de utgångspunkter som ska ligga till grund för valet av åtgärder i transportinfrastrukturen. Regeringen har dessutom utökat länens preliminära planeringsramar, så att länen får möjlighet att prioritera angelägna projekt på de nationella näten. I skrivelsen redovisas också åtgärder som

syftar till en ökad statlig medfinansiering av enskilda vägar och färjor samt ökade insatser för drift och underhåll av det statliga vägnätet och för allmänna färjor. När det gäller det lågtrafikerade och det finmaskiga järnvägsnätet bör Banverket, i samråd med övriga transportmyndigheter och regionala organ, i kommande åtgärdsplanering analysera vilka av dagens lågtrafikerade järnvägar som bör rustas upp till högre standard samt analysera vilka eventuella förändringar som bör genomföras för det finmaskiga järnvägsnätet.

Regeringen har i den infrastrukturpolitiska propositionen (prop. 2008/09:35) förordat ett ökat regionalt inflytande över medel till driftsbidrag till mindre flygplatser samt säkerställda bidrag till flygplatser med upphandlad trafik. Regionerna bör, enligt regeringen, inom ramen för sitt transportpolitiska ansvar ges förutsättningar att ta ett större ansvar för de flygplatser som inte ingår i ett nationellt basutbud, bl.a. genom att de regionala infrastrukturplanerna ska kunna omfatta driftsbidrag till icke-statliga flygplatser. De medel som framöver frigörs från anslaget till driftsbidrag bör överföras till de regionala planerna. Det blir därmed upp till regionerna huruvida man, inom ramen för ett trafikslagsövergripande perspektiv, vill prioritera överförda medel antingen till drift av flygplatser eller till andra åtgärder i de regionala trafiksystemen. Den sammantagna effekten blir, enligt regeringen, att förutsättningarna för en långsiktig stabil utveckling för landets flygplatser stärks och att det regionala inflytandet ökar.

Telekommunikation och bredband

I skrivelsen konstaterar regeringen att IT och goda elektroniska kommunikationer är grundläggande förutsättningar för företagande, sysselsättning och en effektiv förvaltning samt för att förenkla tillvaron för boende och besökande i alla landsbygder. Regeringen aviserar därför en fortsatt utbyggnad av elektroniska kommunikationer i gles- och landsbygder.

Sammanlagt 265 miljoner kronor har anslagits under 2008–2011 för att främja att bredbandsinfrastruktur anläggs samtidigt med andra infrastrukturinvesteringar. Även inom landsbygdsprogrammet finns det möjligheter att genomföra insatser som främjar tillgången till lokal service och infrastruktur, bl.a. bredbandslösningar. Vidare har 5 miljoner kronor anslagits för 2009 för att även det fåtal hushåll som nu saknar telefoni ska få tillgång till detta.

Regeringen konstaterar också att två utredningar av betydelse för frågor om tillgång till elektroniska kommunikationer i gles- och landsbygd har lämnat betänkanden. I betänkandet Bredband till hela landet (SOU 2008:40) bedömer utredaren att det finns brister som behöver åtgärdas, bl.a. genom olika statliga insatser. Frekvensutredningen har i sitt slutbetänkande Effektivare signaler (SOU 2008:72) lämnat förslag som innebär att användningen av radiofrekvenser i utökad utsträckning ska följa mer marknadsanpassade principer.

Vidare erinrar regeringen om att målet för politiken för informationssamhället är säkra, robusta och lättillgängliga kommunikationer som i första hand tillhandahålls genom effektivt fungerande marknader. Det ska finnas ett stort utbud av tjänster som underlättar vardagen för hushåll och företag i hela landet. Arbetet för att åstadkomma god tillgänglighet till elektroniska kommunikationsnät, både trådlösa och trådbundna, ska i första hand ske i marknadens regi, och det är därför viktigt att statens insatser inte hämmar marknadens investeringsvilja. Detta är inriktningen i regeringens fortsatta beredning av de båda utredningarna.

Apoteksmonopolet

Den svenska läkemedelsförsörjningen sker via det av staten helägda Apoteket AB som har ensamrätt på att bedriva detaljhandel med såväl receptbelagda läkemedel som receptfria sådana. Från och med den 1 juli 2009 ska det bli möjligt för andra aktörer än Apoteket AB att äga och driva apotek. Syftet med att öppna apoteksmarknaden för konkurrens är att Sverige ska få fler apotek med bättre öppettider. Dessutom planerar regeringen att vid en senare tidpunkt tillåta andra aktörer än apotek att få sälja receptfria läkemedel. Sammantaget förväntas detta öka tillgängligheten till dessa läkemedel väsentligt i alla delar av landet.

Regeringen ser vidare framför sig att distanshandeln med läkemedel kommer att fortsätta att utvecklas, vilket minskar behovet av apoteksombudens funktion som paketförmedlare. Kunden kan i stället få en förbättrad service genom att få läkemedlen direkt hem i brevlådan. Samtidigt konstaterar regeringen att systemet med apoteksombud fyller en viktig funktion i många landsbygder, inte minst för många äldre kunder. Dagens ca 890 apoteksombud kan därför inte avvecklas innan noggranna analyser av framtida behov har gjorts. Regeringen anser att det nu är svårt att förutse behovet av apoteksombud på en ny apoteksmarknad. Apoteket AB bör därför under en övergångsperiod på tre år få behålla sina apoteksombud. Regeringen avser att återkomma i frågan.

Subventioner till hushållsnära tjänster och ROT-arbete

Den 1 juli 2007 trädde lagen (2007:346) om skattereduktion för hushållsarbete i kraft (prop. 2006/07:94, bet. 2006/07:SkU15). Härigenom infördes en möjlighet till skattereduktion för personer som har haft utgifter för hushållsarbete. Regeringen har sedermera aviserat att skattereduktionen fr.o.m. den 8 december 2008 även ska omfatta s.k. ROT-arbete, dvs. reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad i vissa bostäder.

I den här aktuella skrivelsen noterar regeringen att de flesta ansökningarna om skattereduktion för hushållsarbete under 2007 gällde storstadsområdena. Utvidgningen av reduktionen till att omfatta även s.k. ROT-arbeten väntas, enligt regeringen, bidra till att det ökade företagandet och de nya arbetstillfällena i större utsträckning sprids till alla delar av Sverige.

Motionerna

Enligt vad som anförs i Socialdemokraternas kommittémotion 2008/09: N12 finns det inget motsatsförhållande mellan en god nationell ekonomisk tillväxt och en positiv utveckling i alla delar av landet. Motionärerna anser att den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att skapa en hållbar tillväxt i hela landet, med väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner och en god servicenivå i alla delar av landet. En bra livsmiljö med ett brett utbud av social service, utbildning och kultur höjer allas livskvalitet och stärker regionernas attraktions- och tillväxtkraft.

Motionärerna anser att den kraftigt höjda arbetsgivaravgiften för de minsta företagen avsevärt försämrar företagsklimatet i hela Sverige och slår särskilt hårt på mindre orter. De vill därför genomföra en sammanlagd sänkning av arbetsgivaravgifterna med 3,5 % för de mindre företagen. Motionärerna konstaterar vidare att jobbkrisen drabbar Sveriges kommuner hårt, och de vill därför under de närmaste två åren höja statsbidragen med 10 miljarder kronor.

Beträffande utbildning, forskning och innovationer pekar motionärerna på att resurserna till högskolor och universitet tidigare fördelades efter utbildningsnivå i kommunen, vilket var särskilt värdefullt för bruksorter och glesbygdskommuner som ofta har färre högutbildade än storstäderna och deras kranskommuner. Regeringens fördelning efter befolkningens mängd beaktar inte olika behov på detta sätt.

Goda möjligheter till arbetspendling är avgörande för att tillförsäkra en positiv regional utveckling i alla delar av landet, framhålls det också i motionen. För perioden 2010–2021 föreslår motionärerna därför en investeringsram om 457 miljarder kronor, vilket är 40 miljarder kronor mer än regeringen. Under 2009 och 2010 ökas infrastrukturanslaget med sammanlagt 11,6 miljarder kronor, vilket är 4 miljarder kronor mer än regeringen. För att regeringen ska kunna leva upp till sina höga ambitioner på infrastrukturuområdet krävs ett betydande kapitaltillskott från kommun- och landstingssektorn. Regeringen har därför upphöjt regional medfinansiering till princip för att finansiera statlig infrastruktur. Motionärerna framhåller att de stora förlorarna på detta system är kommuner med skev ålderssammansättning och hög strukturell arbetslöshet.

För många regioner är tillgängligheten till en flygplats livsavgörande. Regeringen har drivit igenom en förändring som innebär att det statliga ägandet av flygplatser ska begränsas till ett smalt basutbud bestående av endast tio flygplatser. De flygplatser som inte kommer att ingå i basutbudet vill regeringen lägga över på de berörda kommunerna. För regioner där det inte finns något tidsmässigt realistiskt alternativ till flyget måste staten, enligt motionärernas uppfattning, kvarstå som ägare till flygplatsen.

Snabbt bredband ska finnas tillgängligt i hela landet och motionärerna vill därför se ett statligt stöd om 50 miljoner kronor under de närmaste två åren för att underlätta en utbyggnad i områden som i dag saknar bredband. Vidare anser motionärerna det vara oacceptabelt att Telia Sonera AB mon-

terar ned ett fungerande fast telenät och i stället erbjuder en tjänst – s.k. fast mobiltelefoni – som inte fungerar. Regeringen har inte aviserat några åtgärder för att komma åt problemet.

Centralisering av vissa myndighetsfunktioner innebär för vissa orter att viktiga arbetstillfällen försvinner och att samhällsservice för privatpersoner och näringslivet i många fall flyttas eller försvinner. Motionärerna ser det som positivt att myndigheter blir mer kostnadseffektiva, men effekterna för boende och yrkesverksamma i glesbygden måste tydliggöras liksom effekterna för samhället.

Regeringen lade i februari 2009 fram en proposition om avveckling av apoteksmonopolet (prop. 2008/09:145). Motionärerna anser att en avreglering på sikt kommer att innebära att det blir svårt att säkra servicen i glesbygd. Motionärerna motsätter sig därför en avveckling av apoteksmonopolet men säger ja till att fler än apoteken får sälja enklare receptfria läkemedel. De avvisar också regeringens tankar om en börsintroduktion av Posten. Om Posten får in privata ägare är det, enligt motionärerna, inte längre rimligt att förvänta sig att de kommer att acceptera sitt nuvarande samhällsuppdrag utan ersättning.

Ett fungerande rättsväsende är en förutsättning för trygghet och ekonomisk utveckling. Motionärerna anser att den halvering av länsrättsorganisationen, som regeringen föreslår, är helt oansvarig. Med länsrätterna försvinner viktiga delar av en förvaltning som har stor betydelse för människor i gles- och landsbygdsregioner.

Skattelättnaderna för hushållsnära tjänster går till största del till välbeställda hushåll i storstäderna, och storstadsregioner med högre inkomster är därför de stora vinnarna. Att, som regeringen gör, ta upp dessa lättnader i strategin för att stärka service och välfärd i Sveriges landsbygder förefaller, enligt motionärernas uppfattning, därför vara outgrundligt.

Regeringen har gjort om fastighetsskatten så att ”slott och koja” beskattas lika. Motionärerna vill att de exklusiva villor som har ett taxeringsvärde på över 5 miljoner kronor, utöver dagens fastighetsskatt, även ska betala 1 procentenhet av värdet över 5 miljoner kronor. Fastighetsskatten för villor och radhus med ett taxeringsvärde på mindre än 5 miljoner kronor vill motionärerna inte förändra, men småhusägare med de minsta inkomsterna ska få sänkt fastighetsskatt genom en utvidgning av den s.k. begränsningsregeln.

Regeringens politik har hittills direkt motverkat en positiv utveckling på landsbygden, sägs det i motion 2008/09:N13 (s). Motionärerna nämner ett antal åtgärder som syftar till förbättrad service, till en väl utbyggd infrastruktur samt till att stärka företagande och utbildning. Att stärka företagandet handlar bl.a. om förbättrad tillgång till riskvilligt kapital och företagsrådgivning samt till ett socialt trygghetssystem. Jord- och skogsbruket pekats ut som basen för landsbygdsutvecklingen liksom betydelsen av de mindre högskolorna och universiteten. Vidare framhåller motionärerna vikten av att statliga myndigheter och företag påminns om deras ansvar att

tillhandahålla tjänster även för boende på landsbygden. Betydelsen av stödet till kommersiell service som lanthandel och bensinmackar lyfts fram liksom nödvändigheten av grundläggande service i form av vägar, järnvägar, flyg, post och telekommunikationer i alla delar av landet.

I motion 2008/09:N14 (mp) sägs att regeringens skrivelse saknar strategisk inriktning och väl avvägda prioriteringar i ett helhetsperspektiv. Enligt motionären innehåller den i stället en bruttoförteckning över redan företagna åtgärder samt icke förpliktigande förslag om utredningar och översyner m.m. I motionen redovisas i övrigt blandad kritik mot olika delar av skrivelsen, och motionären framhåller att Miljöpartiet återkommer med egna detaljerade förslag till åtgärder och alternativa inriktningar i anslutning till att en proposition läggs fram.

Vissa kompletterande uppgifter

Arbetsgivaravgifter

Socialförsäkringsutskottet tog i november 2008 ställning till en motion (s) om tillsättande av en utredning om de kraftigt höjda arbetsgivaravgifternas effekter för småföretagare (bet. 2008/09:SfU5). I en annan motion (m) begärdes ett tillkännagivande om att en sänkning av arbetsgivaravgifterna med 1 procentenhet inte är tillräcklig ur ett småföretagarperspektiv. Utskottet avstyrkte motionerna. I en reservation (s) följdes det förstnämnda av yrkandena upp.

I mars 2009 behandlade socialförsäkringsutskottet en redogörelse från Riksrevisionen om sänkta socialavgifter (bet. 2008/09:SfU9). Socialförsäkringsutskottet utgick i sitt ställningstagande från att regeringen kontinuerligt överväger behovet av en nedsättning av socialavgifterna i stödområde A.

I februari 2009 besvarade finansminister Anders Borg en fråga (fr. 2008/09:625) från Hans Backman (fp) om huruvida ministern avser att vidta några åtgärder som innebär sänkta arbetsgivaravgifter för småföretagen. Finansministern pekade på att en generell sänkning av arbetsgivaravgifterna med 1 procentenhet genomfördes den 1 januari 2009 samt framhöll att regeringen har genomfört ett stort antal åtgärder som syftar till att förbättra företagsklimatet och skapa bättre förutsättningar att anställa och driva företag. Sammantaget ansåg ministern att regeringen redan har föreslagit och genomfört sänkningar av arbetsgivaravgifterna och andra skatter som i hög grad kommer små företag som vill nyanställa till del.

Statliga bidrag till kommunerna

I syfte att förstärka kommunsektorns finanser under den pågående krisen har regeringen i 2009 års ekonomiska vårproposition (prop. 2008/09:100) föreslagit att statsbidragen ska ökas med totalt 17 miljarder kronor under 2010–2012. De ökade resurserna består dels av ett tillfälligt konjunkturstöd som uppgår till 7 miljarder kronor som betalas ut i december 2009 och som avser att användas 2010, dels av att de generella statsbidragen ökar med 5 miljarder kronor fr.o.m. 2011 jämfört med nivån i budgetpropositionen för 2009.

Den regionalekonomiska betydelsen av forsknings- och utbildningsresurser

I samband med att utbildningsutskottet i januari 2009 tog ställning till den forsknings- och innovationspolitiska propositionen (prop. 2008/09:50) behandlades ett motionsyrkande (s) snarlikt det här aktuella om den regionalekonomiska betydelsen av forsknings- och utbildningsresurser (bet. 2008/09:UbU4). Utbildningsutskottet framhöll i sitt ställningstagande att den nya modellen för resurstilldelning bidrar till att styra medel till forskning av hög kvalitet, att drivkrafterna för kvalitet stärks samt att statliga medel kommer till största möjliga nytta. Enligt utskottets mening var konsekvenserna av den föreslagna modellen dessutom väl redovisade, och det föreligger inte någon risk för successivt minskade anslag för vissa lärosäten. Utskottet instämde vidare i vikten av att noga följa och utvärdera effekterna av det nya systemet.

I en reservation (s, v, mp) framfördes en annan uppfattning än utskottets.

Vägar, järnvägar och flygplatser

Investeringsplaner

I december 2008 tog trafikutskottet ställning till regeringens infrastrukturproposition (prop. 2008/09:35, bet. 2008/09:TU2). Beträffande regional samverkan framhöll trafikutskottet, i likhet med regeringen, att lokalt och regionalt inflytande och ansvarstagande över transportsystemet är eftersträvanvärt och mycket betydelsefullt. Regeringen pekade bl.a. på att kunskapen om brister och behov är störst på regional nivå. Samtidigt betonades att nationella överväganden behöver få stort genomslag, eftersom länkar av transportsystemet som finns regionalt samtidigt också kan vara av nationellt eller internationellt intresse. Utskottet instämde i detta synsätt och välkomnade regeringens förslag att låta den regionala nivån ange prioriteringar för en större andel av planeringsramen. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att den statliga planeringsramen för åtgärder i transportinfrastrukturen under 2010–2021 ska uppgå till 417 miljarder kronor och avstyrkte samtliga motionsyrkanden med hänvisning till att önskemål i fler-

talet av motionerna torde bli tillgodosedda genom de satsningar som regeringen föreslår. I tre reservationer (s, v, mp) förordades en större planeringsram.

Medfinansiering

Med anledning av förslag i motioner som hade väckts med anledning av infrastrukturpropositionen påminde trafikutskottet om att medfinansiering mellan staten och lokala och regionala parter inte är någon ny företeelse i infrastruktursammanhang. Sådan medfinansiering har skett länge, inte minst under tidigare regeringar. Regeringens ambition är att öka volymen åtgärder i långsiktplanerna genom att den statliga satsningen kombineras med finansiering från andra intressenter. Utskottet välkomnade denna ambition, inte minst givet de stora eftersläpningar av infrastrukturinvesteringar som finns. Liksom regeringen såg utskottet positivt på att låta andra intressenter, som är villiga, bidra med medel för att genomföra åtgärder av gemensamt intresse och nytta. Utskottet betonade vidare att medfinansiering är en frivillig uppgift för företag, kommuner och landsting och ska inte bli en förutsättning och grundläggande del av finansieringen av den statliga infrastrukturen. En annan syn på frågan om medfinansiering framfördes i en reservation (s, v, mp).

Flygplatssystemet

I infrastrukturpropositionen föreslog regeringen även att staten bör ha ansvaret för att tillhandahålla ett nationellt basutbud av flygplatser för att säkerställa en god interregional och internationell tillgänglighet. I sitt ställningstagande delade trafikutskottet regeringens bedömning om flygets betydelse för att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Utskottet ställde sig positivt till regeringens redovisning om att staten på sikt ska tillhandahålla ett nationellt basutbud av flygplatser och att det bör ankomma på regeringen att fatta det formella beslutet om en flygplats ska ingå i det nationella basutbudet eller inte. Andra uppfattningar om flygplatssystemets utformning förordades i två reservationer (s, v).

I mars 2009 fattade regeringen beslut om de tio flygplatser som ska ingå i det nationella basutbudet. Dessa är: Göteborg/Landvetter, Kiruna, Luleå, Malmö, Ronneby, Stockholm/Arlanda, Stockholm/Bromma, Umeå, Visby och Åre/Östersund.

Telekommunikation och bredband

Utredningar om bredbandsutbyggnad och telefoni

Ovan har de nyligen överlämnade utredningsbetänkandena Bredband till hela landet (SOU 2008:40) och Effektivare signaler (SOU 2008:72) berörts. Det bör även nämnas att Post- och telestyrelsen (PTS) har regeringens uppdrag att följa bredbandsutbyggnaden i Sverige. Myndigheten

presenterade i februari 2009 sin senaste rapport på området – Bredbandskartläggning 2008 (PTS-ER-2009:8). PTS geografiska kartläggning av bredbandstillgången visar att Sverige, generellt sett, har en god tillgång till och en relativt hög kapacitet i accessnäten.

Tidigare riksdagsbehandling

I mars 2009 tog trafikutskottet senast ställning till motioner som bl.a. gällde bredbandsutbyggnad på landsbygden (bet. 2008/09:TU11). I betänkandet välkomnade och instämde trafikutskottet till fullo i regeringens uppfattning att tillgång till robust elektronisk kommunikation är av stor betydelse för landsbygdens tillväxt och följaktligen en viktig del i regeringens strategiska arbete för att stärka landsbygdens utvecklingskraft. I övrigt konstaterade utskottet att det, inom ramen för projektet Elektroniska tjänster – var som helst och när som helst, pågår beredning av de två nyssnämnda utredningsbetänkandena liksom av PTS rapport Bredbandskartläggning 2008.

Utskottet välkomnade även att regeringen har givit PTS i uppdrag att bl.a. beskriva och analysera den faktiska och möjliga tillgängligheten till infrastruktur respektive tjänster för elektronisk kommunikation. I uppdraget ingår att, när så är påkallat, föreslå eller vidta åtgärder för att IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet respektive tjänster ska finnas tillgänglig i alla delar av landet. Översikten ska redovisas i samband med årsredovisningen för 2009. Andra uppfattningar än utskottets redovisades i en reservation (s, v, mp).

Fråga om bredbandsutbyggnad

I mitten april 2009 besvarade infrastrukturminister Åsa Torstensson en fråga (fr. 2008/09:822) från Anita Brodén (fp) om fortsatt utbyggnad av bredband i gles- och landsbygd. I sitt svar framhöll statsrådet bl.a. att statens huvudsakliga roll på området är att underlätta för marknaden att fungera effektivt och ge marknadsaktörerna goda förutsättningar för sin verksamhet. Statsrådet avsåg att fortsätta arbeta tillsammans med berörda aktörer för god tillgänglighet till elektroniska kommunikationer i hela landet.

Tillgång till fast telefoni

PTS har som en följd av klagomål på kvaliteten och funktionen på tjänsten fast mobiltelefoni granskat tjänsten utifrån lagens krav på att elektroniska kommunikationstjänster ska hålla god funktion och teknisk säkerhet. PTS har därefter förelagt Telia Sonera att fr.o.m. oktober 2008 kvartalsvis lämna in uppgifter om rapporterade fel och vidtagna åtgärder. PTS kommer att fortsätta granska tjänsten enligt ovan och myndigheten förutsätter att Telia Sonera under tiden fortsätter sitt förbättringsarbete.

I oktober 2008 presenterade PTS rapporten Samhällsomfattande tjänster – Rätt till telefonitjänst (PTS-ER-2008:20). PTS konstaterade att det finns områden där marknadskrafterna på kommersiella grunder inte kan tillgoda allas efterfrågan på telefoni och att det behövs statliga insatser för ändamålet. Förslaget i rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Av budgetpropositionen för 2009 framgår att regeringen ser över möjligheten till en långsiktigt hållbar lösning för att grundläggande telefonitjänster ska finnas tillgängliga.

I december 2008 fick PTS i uppdrag att snarast se till att de som har haft tillgång till telefoni, men nu saknar detta på grund av att olika radiolänkslösningar och fasta förbindelser inte längre finns tillgängliga, får tillgång till telefoni till ett överkomligt pris. Regeringen har beviljat PTS högst 5 miljoner kronor under 2009 för att genomföra uppdraget.

Centralisering av verksamheten hos statliga myndigheter

I näringsutskottets betänkande 2008/09:NU2 konstaterades att frågor om lokalisering av statliga myndigheter har diskuterats i riksdagen under flera årtionden. I sammanhanget instämde utskottet i regeringens uppfattning att det är viktigt att de statliga myndigheternas lokalisering i högre utsträckning får en större spridning över landet. Det handlar därvidlag om att noga pröva huruvida nya myndigheter kan lokaliseras utanför storstäderna, i första hand till länscentrum.

Den omlokalisering av statliga myndigheter som har pågått sedan 2006 och som nu är i slutskedet har, enligt utskottet, givit nya erfarenheter. Utskottet erinrade vidare om sin tidigare framförda uppfattning (se bet. 2007/08:NU2) om att en utvärdering bör göras av hela omlokaliseringsprocessen efter 2008 och att utvärderingen bör redovisas för riksdagen.

I en reservation (v) framhölls att statliga myndigheter bör kunna etableras på många orter i landet och föreslogs att regeringen ska lägga fast en nationell plan för omlokalisering. I ett särskilt yttrande (s) sades det att kunskaperna från den av majoriteten förordade utvärderingen av omlokaliseringsprocesserna bör ligga till grund för utformningen av framtida handlingsalternativ när det gäller omlokalisering av statliga myndigheter.

Apoteksmonopolet

I februari 2009 överlämnade regeringen proposition 2008/09:145 Omreglering av apoteksmarknaden till riksdagen. I ett yttrande till socialutskottet daterat den 31 mars 2009 har näringsutskottet bl.a. kommenterat motionsyrkanden om tillgängligheten till apoteksservice i glesbygd (bet. 2008/09:NU8y). Utskottet lyfte i sitt ställningstagande fram vikten av tydliga regler som säkerställer en säker och trygg läkemedelsförsörjning i hela landet. Vidare konstaterade utskottet att frågan kommer att regleras i verksamhetsavtal med Apoteket och genom särskilda avtal med övriga aktörer. Dessa

avtal ska gälla i tre år. Apoteket ska vidare under tre år behålla sina apoteksombud. Efter denna period kan en bedömning göras av behovet av fortsatta åtgärder för att säkerställa läkemedelsförsörjningen i hela landet.

I en avvikande mening (s, v, mp) förordades avslag på propositionen. Det anfördes bl.a. att apoteken på små orter och apoteksombuden spelar stor roll för tillgängligheten i hela landet och att det kommer att krävas särskilda åtgärder från staten för att servicen i hela landet ska kunna upprätthållas.

Socialutskottet justerade sitt ställningstagande till propositionen den 21 april, och riksdagen väntas fatta beslut i frågan den 29 april.

Börsintroduktion av Posten

I juni 2008 besvarade näringsminister Maud Olofsson en interpellation (ip. 2007/08:729) från Tomas Eneroth (s) om hon hade för avsikt att börsintroducera Posten. Näringsministern konstaterade att den avsiktsförklaring om ett samgående mellan den danska och svenska posten som har tecknats mellan staten och huvudägarna i Post Danmark innehåller en möjlighet till en börsnotering på tre till fem års sikt. Ministern framhöll att regeringen har att ta ställning till frågan om en börsintroduktion om och när detta eventuellt blir aktuellt.

I december 2008 behandlade näringsutskottet regeringens redogörelse för statliga företag (skr. 2008/09:120, bet. 2008/09:NU4) samt en motion (s) i vilken regeringens planer på att börsintroducera Posten avvisades. I sitt ställningstagande erinrade näringsutskottet om sin tidigare redovisade uppfattning att samgåendet mellan Posten och Post Danmark är ett medel för att stärka den affärsmässiga utvecklingen av Posten, vilket skapar bättre förutsättningar för Posten att upprätthålla den samhällsomfattande posttjänsten. Något behov av att återta försäljningsbemyndigandet eller kräva kompletterande beslutsunderlag före samgåendet kunde utskottet inte se. Utskottet kommenterade inte frågan om en eventuell börsintroduktion av Posten.

I en reservation (s, v, mp) avvisades regeringens planer på att börsintroducera Posten helt.

Förändrad länsrättsorganisation

I mitten av mars 2009 överlämnade regeringen proposition 2008/09:165 En långsiktigt hållbar organisation för de allmänna förvaltningsdomstolarna i första instans till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen att flertalet länsrätter läggs samman i syfte att skapa bättre möjligheter till specialisering i domstolarna, vilket leder till ökad kvalitet i dömandet och till effektivare målhantering.

Propositionen har föranlett fyra motioner, varav tre enskilda (s) som avser bevarande av specifika länsrätter som enligt regeringens förslag ska avvecklas. Därutöver finns en flerpartimotion (s, v, mp) där det yrkas

avslag på propositionen med liknande motiveringar som i här aktuell motion, dvs. att ett halverat antal länsrätter gör att viktiga delar av en förvaltning som har stor betydelse för människor ute i landet försvinner.

Enligt justitieutskottets planering kommer propositionen jämte följdmotioner att beredas den 28 april. Utskottets betänkande (2008/09:JuU23) kommer att justeras den 19 maj och riksdagsbeslut väntas den 11 juni.

Subventioner till hushållsnära tjänster och ROT-arbete

Riksdagen har för närvarande att ta ställning till regeringens proposition 2008/09:178 om skattereduktion för reparationer, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder (ROT-arbete). I propositionen föreslås att den möjlighet till skattereduktion som i dag finns för utgifter för hushållsarbete utvidgas till att också omfatta ROT-arbete. Enligt uppgift från Finansdepartementet har förslaget regionalpolitiska aspekter inte analyserats närmare. Motionstiden löpte ut den 22 april, och skatteutskottet har för avsikt att ta ställning till propositionen jämte eventuella följdmotioner i början av maj. Riksdagens beslut i ärendet väntas den 13 maj.

Beskattningen av småhusfastigheter i gles- och landsbygd

Förslaget i Socialdemokraternas kommittémotion 2008/09:N12 om beskattningen av småhusfastigheter väcktes också i anslutning till budgetpropositionen för 2009 – se motion 2008/09:Fi270 (s).

I sitt yttrande till finansutskottet avvisade skatteutskottet motionsförslag om en återgång till ett system med statlig fastighetsskatt på boendet (bet. 2008/09:SkU1y). Utskottet noterade att motionärernas olika förslag måste kombineras med undantagsregler för hushåll med lägre inkomster och för miljöanpassningar. Ett behov av undantag i sådana syften gör sig inte gällande i samma utsträckning så länge den årligen återkommande beskattningen hålls på en låg nivå. I en avvikande mening (s) föreslogs vissa förändringar av den befintliga fastighetsbeskattningen. Andra förändringsförslag på fastighetsskatteområdet framfördes även i en annan avvikande mening (v).

I slutet av mars 2009 avstyrkte skatteutskottet även ett motionsyrkande (s) med en begäran om att det ska göras en utredning av de regionalpolitiska konsekvenserna av förändrad fastighetsbeskattning (bet. 2008/09:SkU23).

Utskottets ställningstagande

Sverige är ett geografiskt mycket mångfasetterat land. Storstadsregioner, tätorter av olika storlek och vidsträckta gles- och landsbygdsområden är bara några områdeskategorier som formar den svenska geografien. Grundinställningen måste vara att det ska finnas förutsättningar att leva och verka

i hela landet. Detta ställer bl.a. krav på att gles- och landsbygdens speciella förutsättningar uppmärksammas och att åtgärder vidtas där de bedöms vara nödvändiga.

I likhet med vad som gäller i övriga landet är en positiv utveckling på den svenska landsbygden beroende av gynnsamma generella förutsättningar för att starta och driva företag. Det är, menar utskottet, de små och medelstora företagen som i mångt och mycket måste bära utvecklingen på landsbygden. Staten har dock en mycket viktig roll när det bl.a. gäller att tillhandahålla infrastruktur och sådan grundläggande service som ses som självklarheter i mer tätbefolkade delar av landet. Statens roll är inte – som har varit fallet under många socialdemokratiska regeringar – att försätta landsbygdens invånare i vanmakt och ett passiviserande bidragsberoende.

Näringsutskottet anser att den av regeringen i skrivelsen presenterade strategin utgör en god grund för att landsbygdens utvecklingskraft ska kunna tas till vara. Utskottet har emellertid inte för avsikt att kommentera skrivelsen i detalj bl.a. av det skälet att den innehåller mängder av förslag och åtgärder som faller under andra utskotts beredningsområden. På ett mer allmänt plan vill utskottet dock, i likhet med regeringen, understryka betydelsen av att ett gott företagsklimat gynnar småföretagande på exempelvis turistområdet och inom areella näringar såsom jord- och skogsbruk samt fiske. De insatser regeringen redovisar på dessa områden kommer att gagna boende och företagande på landsbygden.

När det gäller de motioner som har väckts med anledning av skrivelsen noterar utskottet inledningsvis att flera av förslagen har varit föremål för behandling av riksdagen tidigare. Vidare faller flera av förslagen utanför utskottets beredningsområde. Mot den bakgrunden väljer utskottet att endast kommentera de yrkanden som helt eller delvis ligger inom det egna beredningsområdet.

I motion 2008/09:N12 (s) tas frågan om lokalisering av statliga myndigheter upp. Här vidhåller utskottet sin tidigare uppfattning, dvs. att det efter 2008 bör göras en utvärdering av den omlokaliseringsprocess som har pågått sedan 2006 och att utvärderingen bör redovisas för riksdagen. Utskottet förutsätter att regeringen genomför en sådan utvärdering men finner i dagsläget inte skäl att förorda ett särskilt riksdagsuttalande i frågan.

Beträffande tillgången till apoteksservice i glesbygd har utskottet nyligen redovisat ståndpunkten att det är viktigt med tydliga regler som säkerställer en säker och trygg läkemedelsförsörjning i hela landet. Utskottet konstaterade att frågan kommer att regleras i verksamhetsavtal med Apoteket och genom särskilda avtal med övriga aktörer. Dessa avtal ska gälla i tre år. Apoteket ska vidare under tre år behålla sina apoteksombud. Efter denna period kan en bedömning göras av behovet av fortsatta åtgärder för att säkerställa läkemedelsförsörjningen i hela landet. Utskottet står fortfarande fast vid denna uppfattning. Yrkandet om att Posten inte bör

introduceras på börsen lämnar utskottet utan vidare åtgärd, med hänvisning till att inget nytt har framkommit i frågan om en försäljning av delar av Posten.

Beträffande övriga yrkanden i motion 2008/09:N12 (s) hänvisar utskottet till genomförd, pågående eller eventuellt kommande behandling i berört annat utskott. Sammantaget innebär detta att utskottet avstyrker nyssnämnd motion i dess helhet. Motion 2008/09:N13 (s) avspeglar liknande uppfattningar som i nyssnämnda motion, varför även denna motion avstyrks av utskottet.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att det i motion 2008/09:N14 (mp) framförs en del blandad kritik mot regeringens skrivelse. Samtidigt lyser de konkreta förslagen på alternativa åtgärder helt med sin frånvaro. Motiönären hänvisar i stället till förslag i anslutning till kommande propositioner. Då utskottet har en annan uppfattning än den som framförs i motionen bör motionen avslås.

Reservationer

1. En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder (s, v)

av Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Karin Åström (s), Kent Persson (v) och Börje Vestlund (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:N12 yrkan-dena 9–11 och 2008/09:N13, bifaller delvis motion 2008/09:N12 yrkan-dena 1–8 och 12–14, avslår motion 2008/09:N14 och lägger skrivelse 2008/09:167 till handlingarna.

Ställningstagande

Sverige genomlider för närvarande något som kan bli den djupaste ekonomiska krisen i modern tid. Krisen kommer att leda till ett ökat tryck på struktumvandling som i högre grad tenderar att drabba områden med en stor andel sysselsatta inom traditionella industrinäringar. De närmaste årens utveckling kommer således att ställa mycket höga krav på en effektiv regional utvecklingspolitik som bygger på en strävan att utjämna ekonomiska skillnader mellan människor och mellan regioner.

En framgångsrik politik måste bygga på den grundläggande insikten att statens budget är av central betydelse för den regionala utvecklingen. Statliga investeringar i utbildning och infrastruktur skapar de grundläggande villkoren för regional tillväxt. Till detta kommer statliga åtaganden när det gäller viktiga samhällsfunktioner såsom exempelvis ett fungerande rättsväsende. En betydande del av statens resurser används även för att garantera medborgarna en likvärdig välfärdsnivå.

I regeringens skrivelse redovisas åtgärder som sägs vara inriktade på att öka förutsättningarna för att driva företag, arbeta och bo i Sveriges landsbygder. Regeringen lyfter särskilt fram vikten av goda möjligheter för företagande, en väl utvecklad infrastruktur, en god servicenivå och tillgång till utbildning. Detta kan låta lockande på ett retoriskt plan, men vi anser att det finns ett bråddjup mellan de vackra orden om landsbygdsutveckling och de konkreta förslagen i skrivelsen. Den politik som målas ut stämmer inte med de politiska besluten i verkligheten – en verklighet som kommer att få dramatiska negativa effekter på möjligheterna att hålla ihop Sverige och skapa förutsättningar för tillväxt i alla delar av landet.

Vår utgångspunkt är att den ekonomiska tillväxten är summan av tillväxten i landets alla delar och att de statliga insatserna måste vara inriktade på att regionerna ska få möjlighet att växa och utvecklas efter sina särskilda förutsättningar. Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att skapa en hållbar tillväxt, med väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner och en god servicenivå i alla delar av landet. En bra livsmiljö med ett brett utbud av social service, utbildning och kultur höjer allas livskvalitet och stärker regionernas attraktions- och tillväxtkraft.

I motion 2008/09:N12 (s) redovisas ett antal förslag på åtgärder som vi anser vara nödvändiga i en strategi för landsbygdsutveckling och som vi står bakom. När det gäller frågor som ligger helt eller delvis inom näringsutskottets beredningsområde vill vi särskilt betona vikten av offentlig service på landsbygden. Rationaliseringar och centralisering inom många statliga myndigheter innebär att arbetstillfällen försvinner och att samhällsservice för privatpersoner och näringslivet utarmas. Dessa åtgärders negativa effekter på landsbygdens utvecklingsförutsättningar måste ges större uppmärksamhet.

Regeringens iver att sälja ut statliga företag kommer också att drabba landsbygden negativt. Ett exempel är Apoteket där vinstmaximerande bolag på en avreglerad marknad kommer att ställa tuffa krav för att upprätthålla en godtagbar service i hela landet. Vi säger därför nej till att avveckla apoteksmonopolet men är positiva till att fler än apoteken kan få sälja enklare receptfria läkemedel. Vi motsätter oss också en börsintroduktion av Posten. Med ett privat ägarinslag kommer Postens nuvarande samhällsuppdrag inte att accepteras utan ansevliga krav på ersättning.

Sammantaget innebär det ovan sagda att vi ställer oss bakom motion 2008/09:N12 (s) såvitt gäller yrkanden inom utskottets beredningsområde. Vi sympatiserar även med det som sägs i motion 2008/09:N13 (s). Vi anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som överensstämmer med dessa yrkanden. Beträffande övriga yrkanden i motion 2008/09:N12 (s) hänvisar vi till behandlingen av motsvarande yrkanden i berörda övriga utskott men menar att yrkandena ligger i linje med den inriktning av politiken som vi förordar. Motion 2008/09:N14 (mp) avstyrks.

2. En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder (mp)

av Per Bolund (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:N14, avslår motionerna 2008/09:N12 yrkandena 1–14 och 2008/09:N13 samt lägger skrivelse 2008/09:167 till handlingarna.

Ställningstagande

Mångas förhoppningar har knutits till regeringens löften om att vilja värna landsbygdens möjligheter och att lyfta fram dess betydelse för hela landets utveckling. När regeringen i här aktuell skrivelse nu försöker infria dessa förväntningar blir resultatet en besvikelse. Det som serveras är en bruttoförtäckning över redan företagna åtgärder – företrädesvis från regeringens allmänna näringslivssatsningar – samt över icke förpliktigande förslag om utredningar och översyner. Det saknas sammanhangsbeskrivningar och ett helhetsgrepp med viktade och väl avvägda prioriteringar samtidigt som frånvaron av ett klimatperspektiv och en tydlig inriktning på hållbarhet i dess vida bemärkelse är påtaglig. Utan dessa ingredienser kan skrivelsen knappast anses nå upp till de krav man rimligen bör kunna ställa på något som gör anspråk på att vara en strategi.

I motion 2008/09:N14 (mp) redovisas ytterligare kritiska synpunkter på skrivelsen – vilka jag står bakom – men som jag väljer att inte upprepa i denna reservation. I stället vill jag erinra om att vi från Miljöpartiets sida länge har följt landsbygdsutvecklingsfrågorna och presenterat alternativa förslag till den gradvisa utarmning som har skett. Den totalinriktning som jag förordar tar, till skillnad från regeringen, ett samlat grepp över utveckling, utjämning, uppvärdering och omställning för landsbygd och glesbygd i ljuset av hela landets behov. När riksdagen ges möjlighet att ta ställning till en proposition på området återkommer vi från Miljöpartiets sida med egna detaljerade förslag till åtgärder och alternativa inriktningar.

Med det anförda tillstyrks motion 2008/09:N14 (mp). Motionerna 2008/09:N12 (s) och 2008/09:N13 (s) avstyrks.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2008/09:167 En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder.

Följdmotionerna

2008/09:N12 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sänkta arbetsgivaravgifter för de minsta företagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av höjda statsbidrag till kommunerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den regionalekonomiska betydelsen av forsknings- och utbildningsresurser.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av ökade investeringar i vägar och järnvägar för en positiv regional utveckling.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regional medfinansiering inte ska utgöra basen för finansiering av statlig infrastruktur.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten måste kvarstå som ägare till de flygplatser där det saknas ett tidsmässigt realistiskt alternativ till flyget.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av statligt stöd för utbyggnad av bredbandsnätet i gles- och landsbygd.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att säkerställa tillgången till de fasta teletjänsterna.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om centralisering av verksamheten hos statliga myndigheter.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffandet av apoteksmonopolet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om planerna på att børsintroducera Posten.

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringarna i länsrättsorganisationen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den skeva regionala fördelningen av statliga subventioner till hushållsnära tjänster.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om beskattningen av småhusfastigheter i gles- och landsbygd.

2008/09:N13 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder.

2008/09:N14 av Tina Ehn (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder.